

ELINVOIMAOHJELMA 2022-2025

Toteumaraportti 31.12.2024

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 15.11.2021 § 115 Sastamalan kaupungin strategian ”Omannäköisen elämän Sastamala”. Strategiaan pohjautuen on valmisteltu uusi elinvoimaohjelma, jossa tähdätään veto- ja pitovoiman vahvistamiseen erityisesti elinkeino- ja työllisyyspoliittisin keinoin.

Elinvoimaohjelma koostuu neljästä painopisteestä:

- Osaava työvoima ja yrittäjyyden tukeminen
- Asuminen ja sijoittuminen
- Matkailu, kulttuuri ja tapahtumat
- Saavutettava Sastamala

Elinvoimaohjelman painopistealueille on määritetty tärkeimmät **tavoitteet** ja **toimenpiteet** vuosiksi 2022-2025.

Jokaiselle toimenpiteelle on nimetty vastuutaho, joka ottaa koordinointi-/organisointivastuun toimenpiteestä. Osalla toimenpiteistä on useampi toteuttaja tai ne tehdään yhteistyössä eri kumppanien kanssa. Vastuutaho huolehtii toimenpiteiden raportoinnista.

Elinvoimaisuuden tehokas edistäminen edellyttää eri sektoreilla tehtäviä samansuuntaisia toimenpiteitä. Toimenpiteiden toteutusta ja vaikuttavuutta raportoidaan puolivuositain. Elinvoimaohjelman etenemisestä raportoidaan kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle vuosittain.

Painopiste 1: Osaava työvoima ja yrittäjyyden tukeminen

Vahva toisen asteen koulutus sekä monipuolinen elinkeinorakenne ja runsas yrityskanta vahvistavat alueemme elinvoimaisuutta. Osaavan työvoiman saata-
vuus on yritysten kilpailukyvn kannalta keskeisin haaste.

Teknologia ja digitalisaatio mahdollistavat erilaiset työn- ja opiskelun muodot. Monipaikkaisuus lisääntyy. Väestö ikääntyy nopeasti, elinikä pitenee ja
huoltosuhde muuttuu. Useilla aloilla on pulaa osaavasta työvoimasta. Työperusteinen maahanmuutto lisääntyy.

Tavoite: Sastamalassa on osaavaa ja työkykyistä työvoimaa tukemassa yritysten kasvua ja alueen elinvoimaa.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Vastaamme yritysten tarpeisiin osaavan työvoiman saamiseksi ja tehostamme elinvoiman ekosysteemiä elinkeino- ja työllisyyspalveluiden, oppilaitosten ja työelämän kanssa yhteistyössä.	Työllisyys- ja elinkeinopalvelut Oppilaitokset	15 täsmäkoulutettua vuosittain alueen yrittäjien kanssa yhteistyössä
Toteuma 31.12.2024: Toteutunut Metallin osaajia -pilotit ja uutena käynnistetty ravintola-alan pilotit. Vuoden 2023 koulutuksen aloittaneista (17) on jatkanut koulutuksessa vuonna 2024 ja sen lisäksi 5 uutta aloitusta vuonna 2024. Lisäksi ravitsemusalan osaaja pilotissa aloitti vuonna 2024 1 henkilö. Koulutuksessa ollut vuonna 2024 yhteensä 23, joista 2 koulutus jatkuu vuoden 2025 puolella.		Tila: Toteutunut
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Tarpeeksi aikaisessa vaiheessa toteutettavat rekrytointiprosessit ja selkeä sisäinen viestintä työntekijöille.	Kaupungin johto Henkilöstöjaosto	Sastamalan työnantajajaimon parantaminen ja osaavien työntekijöiden saannin turvaaminen
Toteuma 31.12.2024: Rekrytointiprosessit on pyritty aloittamaan pääsääntöisesti niin aikaisin kuin mahdollista. Rekrytointiprosessit vievät kuitenkin suhteellisen paljon aikaa täyttölupa- ja hakuprosesseineen.		Tila: Osittain toteutunut

<p>Sastamalan kaupungin rekrytointisivut Kuntarekryssä on uudistettu perinpohjaisesti keväällä 2024 viestinnän johdolla. Sama sisältö on nähtävissä myös kaupungin verkkosivuilla. Markkinoinnissa käytettäviä rekrytointivideoita on tehty varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja maatalouslomituksen rekrytoinnin tueksi. Tarvittaessa on rekrytoinnissa hyödynnetty myös muita kanavia kuin Kuntarekryä.</p>		
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
<p>Valmistaudumme ja vaikutamme TE2024 -uudistukseen.</p>	<p>Kaupungin johto</p>	<p>Edustus valtakunnallisissa työryhmissä</p>
<p>Toteuma 31.12.2024: Valtioneuvoston päätöksellä syntyi suomeen 45 työllisyysaluetta, joista yksi on Läntisen Pirkanmaan työllisyysalue. Sastamalan kaupunki on työllisyysalueen järjestämisvastuullinen kunta. Sopijakuntia ovat Sastamalan lisäksi Punkalaidun, Hämeenkyrö, Ikaalinen, Parkano ja Kihniö. TE2024 -uudistuksen valmistelussa on oltu aktiivisia sekä valtakunnallisesti, maakunnallisesti että läntisen Pirkanmaan osalta.</p> <p>Työllisyyslautakunta perustettiin Sastamalan kaupungin organisaatioon kesäkuussa 2024 ja lautakunta käynnisti toimintansa elokuussa 2024.</p> <p>Monialaiset valmisteluryhmät työskentelivät koko 2024 vuoden ja valtion julkiset työvoima- ja yrityspalvelut siirtyivät kunnille liikkeenluovutuksena 1.1.2025.</p>		<p>Tila: Toteutunut</p>
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
<p>Tuemme jatkuvaa oppimista sekä osaamisen kehittämistä kansalaisopiston monipuolisella tarjonnalla, kuten järjestämällä työllisyyttä ja yrittäjyyttä edistäviä valmennuksia ja koulutuksia.</p>	<p>Sastamalan Opisto Työllisyyspalvelut</p>	<p>Koulutusten määrä vuosittain</p>
<p>Toteuma 31.12.2024: Työllisyyspalvelut, Sastamalan Opisto ja Sasky ovat yhteistyössä panostaneet mm. ukrainalaisten kotoutumiseen, suomen kielen opetukseen ja työllistymisvalmiuksien lisäämiseen. SASKYn tutkintoon valmentava koulutus (TUVA) sekä paikallinen ELYn järjestämä kotoutumiskoulutus päättyi touko-kesäkuussa. Työvoimapaaluina toteutettavat ELY-keskuksen hankkimat valmennukset on käytetty täysimääräisesti Sastamalan kuntakokeilussa.</p>		<p>Tila: Toteutunut</p>

JOTPA:n työmarkkinaa vahvistavat osaamispalvelut -hankkeen toimintoihin osallistui Sastamalassa, Hämeenkyrössä ja Pirkanossa yhteensä 42 asiakasta. Koulutuksissa suoritettiin yhteensä 78 opintopistettä ja ohjauksia urapolulla luotiin onnistuneesti.

Ukrainalaisten suomen kielen koulutus jatkui kevätlukukauden 2024. Elokuussa 2024 Sastamalan Opisto aloitti kotoutumiskoulutuksen pilotin 20 koulutusjonossa odottavalle työllisyyspalvelun asiakkaalle. Kotoutumiskoulutus jatkuu tammikuussa 2025.

Vuoden 2025 koulutuksia ja valmennuksia on suunniteltu yhteistyössä Pirkanmaan ELY-keskuksen, TE-toimiston ja työllisyysalueen kuntien välisenä yhteistyönä. ELY-keskuksen hankkimia valmennus- ja koulutuspalveluita siirrettiin työllisyysalueelle 1.1.2025

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Luomme kotoutumistoimen rakenteet koulutus- ja urapolkuineen.	Konsernihallinto	Kotoutumistoimen rakenteet luotu
<p>Toteuma 31.12.2024: Kotoutumistoimen rakenteita on valmisteltu ja valmistelu jatkuu lakiuudistusten myötä. Kunnan omat palvelurakenteet ovat edistyneet, mutta monialaisen yhteistyön rakenteet ovat kesken, koska hyvinvointialueen organisoituminen on vieläkin kesken eikä vastinpareja yhteistyörakenteiden luomiseksi ole Pirhasta saatu. Sastamalan Opisto aloitti elokuussa 2024 kotoutumiskoulutuksen pilotin 20 opiskelijalle.</p>		Tila: Osittain toteutunut
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Vahvistamme työssäkäyvien osaamista mm kieli- ja digikoulutuksilla sekä avoimen yliopiston opintokokonaisuuksilla.	Sastamalan Opisto	Kurssitarjonta Osallistuneiden määrä
<p>Toteuma 31.12.2024: Kieli- ja digikurseja sekä avoimen yliopiston opintojaksoja on järjestetty suunnitelman mukaisesti. Suomen kielen kurssit ja kotoutumiskoulutus 585 ot, muuta kieliopetusta 1450 ot. Digikoulutusta 51 ot. Avoimen yliopiston opintojaksoilla 31 opiskelijaa, psykologian perusopintojen opiskelijoiden keski-ikä 41 v., luovan kirjoittamisen opinnoissa 52 v.</p>		Tila: Toteutunut
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari

<p>Kaupunki vastaa omistajaohjauksella yritysten osaajatarpeisiin kehittämällä ammatillisen koulutuksen tarjontaa työelämän tarpeita vastaavaksi.</p>	<p>Kaupungin johto Työllisyys- ja elinkeinopalvelut SASKY</p>	<p>Yritysten tyytyväisyys ammatillisen koulutuksen laatuun ja tarjontaan</p>
<p>Toteuma 31.12.2024: Työelämälähtöiset koulutuspilottit on käynnistetty metalli- ja ravitsemisalalla. Molempien alojen pilotteja oli käynnissä koko vuoden 2023. Metallialan koulutukset käynnissä myös keväällä 2024. Lisäksi käynnissä on ollut ammatilliseen koulutukseen ohjaava työvoimakoulutus Kohti ammatillista koulutusta. Keväällä 2024 suunniteltu myös vuoden 2025 työvoimakoulutukset.</p>		<p>Tila: Toteutunut</p>

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Korkeakouluyhteistyön avulla varmistamme korkeakouluissa opiskelevien nuorten kytkeytymisen yrityksiin. Pyrimme jatkossakin saamaan maakuntakorkeakoulutoteutuksia Sastamalaan.	Elinkeinopalvelut TAMK	(Opinnäytetyöt ja harjoittelu- paikat yrityksissä) Muutettu mittari: Yritysyhteistyötapausten määrä
Toteuma 31.12.2024: Opinnäytetöiden ja harjoittelupaikkojen osalta TAMKissa ei ole tietoa siitä, minkä kunnan alueella olevassa yrityksessä opiskelija tekee harjoittelun ja opinnäytetyön. Näitä ei kirjata missään vaiheessa järjestelmiin. Vuoden 2024 aikana yhteistyötapauksia oli 60 kpl sisältäen mm. yrityksen pyyntöjä välittää opinnäytetyöpaikkailmoitus tai harjoittelupaikkailmoitus, osallistuminen tilaisuuksiin, hankekuviot, vierailut ja palaverit.		Tila: Toteutunut, jatkuu vuosittain

Tavoite: Työvoiman saatavuuden turvaamiseksi ja työllistymisen helpottamiseksi kiinnitetään erityistä huomiota varhaiskasvatuksen laatuun ja päivähoitopaikkojen riittävään määrään eri alueilla.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Kun kuntalaisen palvelutarpeeseen ei pystytä varhaiskasvatuksessa vastaamaan, kirjataan palaute ylös. Seurantaa on tehtävä myös sen osalta, kuinka moni odottaa päivähoitopaikkaa ja miten pitkäksi odotus muodostuu. Tarvittaessa on ryhdyttävä toimiin päivähoitopaikkojen lisäämiseksi.	Sivistyspalvelut	Vastata palvelutarpeeseen ja parantaa työllisyyttä. Mittarina palautteet ja riittävä hoitopaikkojen määrä eri alueilla.
Toteuma 31.12.2024: Varhaiskasvatuksen jonotilannetta seurataan säännöllisesti ja palvelutarpeen muutoksiin reagoidaan välittömästi. Keskustan alueelle toteutuneet varhaiskasvatuksen lisäpaikat (Mantan päiväkotito, Hopun päiväkotito) mahdollistavat riittävän paikkatarjonnan. Harjukadun ryhmäperhepäiväkodin toimintaa päätettiin jatkaa vielä toimikaudelle 2024-2025.		Tila: Toteutunut, jatkuu vuosittain

**Tavoite: Aloittavien ja toimivien yritysten kasvua sekä yritysten sijoittumista Sastamalaan tuetaan monipuolisilla, reaktiivisilla ja uudistuvilla elinkeinopalve-
luilla.**

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Tarjoamme mikroyrityksille ketterää neuvontapalvelua liittyen investointi-, kriisi-, omistajavaihdos-, rekrytointi- tai kansainvälistymistilanteisiin palvelulupauksen mukaisesti.	Elinkeinopalvelut Työllisyyspalvelut	Asiakastytyväisyys
Toteuma 31.12.2024: Neuvontapalvelua on annettu asiakkaiden tarpeiden mukaisesti, ja yritysyhdyspinnassa toimivien yhteinen palvelulupaus laadittiin työpajatyöskentelyn tuloksena syksyllä 2023. Asiakastytyväisyyden mittaaminen on aloitettu tapahtumien osalta		Tila: Toteutunut
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Tuemme yritysten perustamista tarjoamalla aloittaville yrittäjille perustamis-neuvontaa.	Elinkeinopalvelut Pirkanmaan Uusyrittäjäkeskus ry	Neuvontaan osallistuneiden määrä Asiakastytyväisyyskysely
Toteuma 31.12.2024: Asiakkaita aloittavan yrittäjän neuvonnassa v. 2024 kaikkiaan 73 kpl. Ensimetrin tekemän asiakastytyväisyyskyselyn mukaan Sastamalassa toiminut neuvoja sai arvosanaksi 4,5/5.		Tila: Toteutunut
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Kehitämme organisaatiomme yritysälähtöisyyttä järjestämällä asiakaspalvelu-koulutuksen kaikille yritysyhdyspinnassa toimiville ja otamme sen myötä käyt-töön yhteisen palvelulupauksen.	Konsernihallinto	Asiakaskokemuksen paranta-minen Palvelulupaus otettu käyt-töön
Toteuma 31.12.2024: Palvelulupauksen laatimiseen tähtäävä koulutus toteutettiin elo-syyskuussa 2023. Koulutus toteutettiin työpajamuotoisena ja siihen osallistui elinkeinopalvelujen, teknisen toimen ja maankäytön yritysyhdyspinnassa toimivia henkilöitä.		Tila: Toteutunut

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Vahvistamme nuorten työelämäyhteyksiä tukemalla nuorten työllistymistä.	Elinkeinopalvelut Alueen yritykset	120 kesätyöllistämistuettua nuorta vuodessa
Toteuma 31.12.2024: Kesätyöllistämistukea (kesätyöseteli) haettiin hyväksytysti 79 nuoren työllistämiseen. 4H-yritystukea maksettiin 16 nuorelle.		Tila: Osittain toteutunut
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Tuemme yritteliäisyyttä ja yrittäjyyskasvatusta tiivistämällä oppilaitosten ja yritysten välistä yhteistyötä.	Sivistyspalvelut Elinkeinopalvelut (Yrittäjyyskasvatusfoorumi)	Yhteiset toimenpiteet
Toteuma 31.12.2024: Kesätyötori järjestettiin keväällä 2024 erikseen lukiolla ja Saskyn Vexve-areenalla. Yrittäjyyskasvatusfoorumissa on säännöllisesti koolla koulujen, yrittäjähdistysten, 4H ja yritysten edustajat. Foorumin tehtävänä on yrittäjyyskasvatuksen koordinointi Sastamalan alueella. Yrittäjyyskasvatuksen tunnettuuden lisäämiseksi palkittiin vuoden yrittäjyysteko, 4H-yrittäjä sekä nuori yrittäjä.		Tila: Toteutunut (jatkuu vuosittain)
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Tuemme yritysten mahdollisuuksia osallistua kilpailutuksiin järjestämällä markkinavuoropuheluita sekä hankintainfoja.	Elinkeinopalvelut	Hankintatilaisuuksiin osallistuneiden yritysten määrä
Toteuma 31.12.2024: Vuonna 2024 on järjestetty markkinavuoropuheluita mm. leirintäalueen vuokrauksen kilpailutuksesta, kaupunkipyöräkoekilpailusta, työsuhdepolkupyörästä ja kaupungin sisäisen postin kuljetuksesta. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä lähes 20 yritystä.		Tila: Toteutunut

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Kiinnitämme erityistä huomiota yritysvaikutusten arviointiin osana ennakkovai- kutusten arviointimenettelyä (EVA-menettely).	Elinkeinopalvelut Toimialat	EVA-menettelyn hyödyntämi- nen yritysvaikutusten arvioin- nin osalta Arviointien lukumäärä
<p>Toteuma 31.12.2024: EVA-menettelyssä vastuu on toimialoilla, jotka päätöksiä tekevät. EVA-menettelyjä ei kuitenkaan ole edelleenkään juurikaan toteutettu. EVA-ohjeen päivittämistä helppokäyttöisemmäksi on valmisteltu.</p>		<p>Tila: Osittain toteutunut</p>

Painopiste 2: Asuminen ja sijoittuminen

Maanhankinnalla, kaavoituksella ja kehittämistoimilla mahdollistetaan Sastamalassa vision mukainen oman näköinen elämä. Yritystonttien osalta maanhankinta keskitetään valtateiden läheisyyteen. Yritysten tarpeisiin vastataan nopealla hankekaavoituksella.

Tavoite: Huomioimme alueiden, yritysten ja asukkaiden erilaiset tarpeet monipuolisella, rohkealla ja innovatiivisella suunnittelulla.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Kytkemme Sastamalan Tampereen työssäkäyntialueeseen kaavoituksen ja siihen liittyvän maanhankinnan keinoin. Asumiseen ja elinkeinotoimintaan liittyvien kaavojen laadinta Vammalan ja Karkun asemien sekä valtateiden 11 ja 12 läheisyyteen.	Maankäyttö	Tontteja on tarjolla rautatieasemien ja valtateiden läheisyydessä Mittarina tarjolla olevien yritys- ja asumistonttien määrä alueilla
Toteuma 31.12.2024: Maa-alueita on hankittu yritystoiminnan tarpeisiin valtatie 12 ja Äetsäntien risteyksestä ja Häijään keskusta-alueelta. Äetsän alueen kaavoitus teollisuuden ja elinkeinotoiminnan tarpeisiin on käynnissä. Häijään säästömarketin asemakaavan muutos on valmistunut 2024. Häijään Kairiston alueen ja Häijään maisemakylän laajennuksen asuntorakentamisen asemakaavat ovat valmistuneet 2024. Vammalan aseman läheisyyteen sijoittuva Pikku Italian asemakaavan pohjoisosaa on valmistunut 2024. Karkun keskustaan sijoittuva Riipiläntien asuinalueen kaavoitus on käynnistetty 2024. Karkun teollisuusalueen asemakaavoitus on aloitettu 2024. Meijerin elinkeinotoiminnan kehittämiseen kytkeytyvä kaava on valmistunut 2023 ja hanke toteutunut.		Tila: Osittain toteutunut
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Kaavoitamme tontteja omannäköisen elämisen tarpeisiin (pientaloasumiseen koulujen ja rautatieasemien läheisyyteen sekä kerrostalotontteja keskustaan).	Maankäyttö	Tarjolla tontteja koulujen ja rautatieasemien läheisyydessä Mittarina uusien asuntojen määrä
Toteuma 31.12.2024: Asuntorakentamisen tontteja on tarjolla useissa kohteissa. Vehmaistenkadun asemakaava on valmistunut Vareliuksen koulun läheisyyteen, 18 uutta omakotitonttia. Pororannan kerrostalokaava on valmistunut (kolme kerrostalotonttia rannassa).		Tila: Toteutunut, jatkuu vuosittain

<p>Meijerin kaava on valmistunut (kaksi kerrostalotonttia rannassa ja kytkettyjen talojen tontti). Keikyän koulun kaavoituksen yhteydessä kaavoitettiin yksi omakotitontti. Maisemakylän 2-vaiheen asemakaava valmistui vuonna 2023. Kaavassa osoitettiin tontit 26 omakotitalolle. Pikku-Italian pientaloalueen osa-alueen pohjoisosan asemakaava valmistui 2024, Maisemakylät 1-vaiheen neljän tontin laajennus valmistui 2024. Vuonna 2022 myytiin 12 omakotitonttia ja varattiin 22 omakotitonttia. Vuonna 2022 asuntoja rakentui 23. Vuonna 2023 myytiin 8 omakotitonttia ja varattiin 10 omakotitonttia ja yksi rivitalotontti. Vuonna 2023 rakentui 21 asuntoa. Vuonna 2024 on myyty 3 ja varattu 6 omakotitonttia, myyty 1 rivitalotontti ja varattu yksi teollisuustontti. Vuonna 2024 on rakentunut 20 uutta asuntoa.</p>		
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Nostamme vuosittain yhden kärkikohteen markkinointiin. Otamme käyttöön markkinoitavien alueiden tarinallistamisen.	Maankäyttö Markkinointi Elinkeinopalvelut	Sastamalan tonttitarjonnan näkyvyys mediassa Mittarina nettisivujen kävijäseuranta
<p>Toteuma 31.12.2024: Tonttimarkkinoinnin kärkikohteena ovat vuosina 2022-2024 olleet Vehmaistenkadun asuntoalue, Maisemakylän tontit ja Pororannan kerrostalotontit. Markkinointia on tehty lehdistä / sähköisessä mediassa sekä tapahtumissa. Lisäksi on hyödynnetty paikallisia some-vaikuttajia.</p>		<p>Tila: Toteutunut</p>
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Tuemme elinkeinotoiminnan kehittymistä joustavalla hankekaavoituksella.	Maankäyttö	Nopea reagointi elinkeinotoiminnan tarpeista syntyviin kaavoitustarpeisiin Mittarina kaavahankkeen kesto
<p>Toteuma 31.12.2024: Meijerin alueen hankekaava valmistui aikataulun mukaisesti vuoden 2023 alussa. Kaavoitus aloitettiin vuoden 2022 alussa. Meijerin tilat valmistuivat uuteen käyttöön keväällä 2024. Häijään säästömarketin toiminnan uudistumiseen liittyvä asema-kaavamuuotos on käynnistetty toukokuussa 2024 ja kaava hyväksyttiin joulukuussa 2024.</p>		<p>Tila: Toteutunut</p>
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari

Kehitämme muuttajapalveluita helpottamaan paikkakunnalle sijoittumista.	Maankäyttö Elinkeinopalvelut Markkinointi	Muuttajapalvelut kotisivuilla Softlanding service yrityksille
<p>Toteuma 31.12.2024: Muuttajapalveluita kotisivuille ei ole vielä toteutettu. Yritysten softlanding-palvelua on kehitetty Sastamalan Buusti-hankkeessa. Yrityksen sijoittumisprosessin haasteet on selvitetty ja etsitty palveluntuottajat ja tahot, jotka vastaavat näihin tarpeisiin. Työn alla on vielä yhteinen toimintamalli ja prosessien kehittäminen toimiviksi sisäisesti ja ulkoisesti. Palvelun muotoilu, testaaminen ja pilotointi tekemättä.</p>		<p>Tila: Osittain toteutunut</p>

Tavoite: Kehitämme keskustan sekä muiden alueiden vetovoimaa.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Jatkamme Pororannan ja Kaalisaaren puistoalueiden kehittämistä matkailukohteeksi lapsille ja nuorille.	Maankäyttö Tekninen toimi Matkailu	Vaiheittainen kehittäminen
<p>Toteuma 31.12.2024: Pororannan asemakaava valmistui 2022.</p> <p>Aluetta on kehitetty vaiheittain. Uusi huoltorakennus on valmis. Ulkokuntosali ja nuotiopaikka ovat valmiit. Kaalisaaren uimahyppytorni on valmis. Leikkipuiston rakentaminen on aloitettu ja jatkuu keväällä 2025.</p>		<p>Tila: Osittain toteutunut</p>
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Toteutamme torin kunnostamisen ja toiminnallisen kehittämisen.	Maankäyttö Tekninen toimi	Torin kehittäminen ja kunnostaminen valmiina
<p>Toteuma 31.12.2024: Torin kunnostaminen on valmistunut kesäkuussa 2023 ja esiintymislava kesäkuussa 2024.</p> <p>Torin toiminnallisen kehittämisen suunnittelua on aloitettu vuoden 2022 lopussa yli organisaatorajojen koostuvassa työryhmässä, jossa on teknisen toimen, kulttuurin, matkailun ja elinkeinopalvelujen edustus. Toiminnallista kehittämistyötä</p>		<p>Tila: Osittain toteutunut</p>

tehdään vaiheittain.		
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Toteutamme viihtyisyyttä lisääviä toimenpiteitä eri puolilla Sastamalaa yhdessä yhdistysten kanssa	Tekninen toimi Sivistystoimi Maankäyttö Yhdistykset	Siistitään taajamien ja maaseutualueiden maisemia Uudistetaan viheralueita. Lisätään ulkona tapahtuvia harrastusmahdollisuuksia Mittarina tehtyjen toimenpiteiden määrä
<p>Toteuma 31.12.2024: Mouhijärvellä on jatkettu kirsikkapuiston rakentamista yhdistysvetoisesti. Paikalle on asennettu kylttejä ja rivien väleihin kylvetty valkoapilaa. Suodenniemelle on istutettu puita ns. joutomaille ja torjuttu komealupiinia yhdistysten järjestämissä talkoissa. Kiikoisissa on lisätty yhdistysvetoisesti torin elinvoimaa. Torilla on nyt katos, jossa voi järjestää anniskelua tapahtumissa tai viettää toripäivää esim. syöden lättöjä. Vammalassa on järjestetty raivaustalkoita ja yhdet vieraslajitalkoot. Osallistuvan budjetoinnin avulla rakennetun koirapuiston avajaiset pidettiin toukokuussa 2024.</p>		<p>Tila: Toteutunut</p>

Painopiste 3: Matkailu, kulttuuri ja tapahtumat

Sastamala on tunnettu ja tunnistettu kulttuuri- ja matkailukaupunki, jonka laadukkailla ja hyvin erilaisia kohderyhmiä tavoittavilla kohteilla ja tapahtumilla luomme kaupunkiin sekä pito- että vetovoimaa. Kaupunkimarkkinoinnissa kulttuuritarjonnalla ja sen luomalla matkailulla on merkittävä rooli, koska kaupungissa vierailleelle syntyy Sastamalasta aivan erilainen omakohtainen tunnejälki, kuin mitä pelkkää markkinointia nähneellä. Tapahtumiin ja matkailualan palveluihin satsaamalla varmistamme, että tunnejälki on positiivinen. Rungas kulttuuri- ja matkailutarjonta tuo kaupunkiin rahaa, lisää työpaikkoja ja investointeja, mutta tarjoaa myös paikallisille asukkaille hyvinvointia ja paikallisen tarjonnan laajempaa kirjoa.

Tavoite: Mahdollistamme ja edesautamme kolmannen sektorin kulttuuri- ja tapahtumatuotantoa sekä matkailun palvelutarjontaa.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
<p>Luomme mallin (kolmannen sektorin) tapahtumatoimijoiden neuvontaan.</p> <p>Päivitämme tapahtumatoimijan oppaan, jotta tapahtumat järjestetään noudattaen ajantasaista lainsäädäntöä ja turvallisuusohjeita kestävän kehityksen periaatteet huomioiden.</p>	<p>Elinkeinopalvelut Kulttuuripalvelut</p>	<p>Malli luotu</p> <p>Opas päivitetty</p>
<p>Toteuma 31.12.2024: Osana elinkeinopalvelujen uudelleenorganisointia kaupungin tapahtumatuottajan työpanosta ohjataan tapahtumatoimijoiden neuvontaan. Tapahtumatoimijan oppaan päivittäminen kesken.</p>		<p>Tila: Osittain toteutunut</p>
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
<p>Otamme käyttöön välitilamallin (= tyhjiä tilojen antaminen kolmannen sektorin käyttöön) Sastamalassa</p>	<p>Kulttuuripalvelut Tilakeskus</p>	<p>Malli otettu käyttöön</p>
<p>Toteuma 31.12.2024: Toteuttaminen vasta myöhemmin.</p>		<p>Tila: Ei toteutunut</p>

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Täydennämme julkisia palveluja tukemalla kolmannen sektorin toimijoita.	Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut	Yhdistysten aktiivisuus
Toteuma 31.12.2024: On jaettu hakemusten perusteella vuosi- ja kohdeavustukset, yleishyödyllisessä käytössä olevien rakennusten korjausavustukset. Tehty yhteistyötä esim. tapahtumien järjestämisessä, yhteistyösopimukset.		Tila: Toteutunut

Tavoite: Toteutamme Hinku-toimenpiteenä pyöräilyreittien kehittämisen osana kestävä matkailua ja suurempaa verkostoa.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Toteutamme pyöräilyreittien viitoituksen ja tuomme yhteismarkkinoinnin kautta esiin palveluita.	Elinkeinopalvelut Yhdyskuntatekniikka	Viitoitus tehty
Toteuma 31.12.2024: Odotamme viitoituslainsäädännön korjauksia ja yhteistä toteutusta sekä rahoitusta muiden Järvien reittien kuntien kanssa. Osallistuimme yhteiseen Visit Tampereen toteuttamaan Järvien reittien markkinointiin Sata syytä matkailla Suomessa – kampanjassa, eli yhteismarkkinoinnin osuus hoidossa.		Tila: Osittain toteutunut
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Pidämme pyöräilyn mukana yhtenä matkailun teemana ja osallistumme yhteistyössä lähialueiden pyöräilyhankkeisiin.	Elinkeinopalvelut	Olemme mukana keskeisimmässä hankkeissa
Toteuma 31.12.2024: Pyöräily on näkynyt markkinoinnin teemoissa ja oltu mukana alueen hankkeissa.		Tila: Toteutunut

Tavoite: Edistämme kuntalaisten kulttuurihyvinvointia ja kulttuurin saavutettavuutta toimimalla aktiivisesti maakunnallisissa, valtakunnallisissa sekä kansainvälisissä matkailu- ja kulttuuriverkostoissa.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Olemme mukana kulttuurin kehittämishankkeissa ja Operaatio Pirkanmaa -hankkeessa.	Kulttuuripalvelut	Olemme mukana keskeisimmässä hankkeissa
Toteuma 31.12.2024: Oltu mukana seuraavissa: Operaatio Pirkanmaa, Kulttuuri ja taide virtaa, Kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaus Pirkanmaalla, Culture Up.		Tila: Toteutunut, Operaatio Pirkanmaa –hanke on jatkunut vielä vuoden 2024.
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Otamme käyttöön hyvinvointilähetteen ja kulttuurikummitoiminnan yhteistyössä sote-sektorin kanssa.	Kulttuuripalvelut Elämänlaatu palvelut	Hyvinvointilähete ja kulttuurikummitoiminta otettu käyttöön
Toteuma 31.12.2024: Kulttuurilähetettä on pilotoitu yhteistyössä perheneuvolan, Sastamalan Opiston ja Musiikkiopiston kanssa.		Tila: Osittain toteutunut
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Edistämme kulttuuripalveluiden saavutettavuutta (fyysinen, henkinen, taloudellinen).	Kulttuuripalvelut	Saavutettavuussuunnitelma tehty
Toteuma 31.12.2024: Vuoden 2023 aikana on osallistuttu Operaatio Pirkanmaa -hankkeen järjestämään koulutukseen Kestävää pirkanmaalaista kulttuuria.		Tila: Osittain toteutunut, jatkuu

Tavoite: Tuomme matkailunäkökulmaa kaupungin toimintaympäristön kehittämiseen liittyen esimerkiksi kaavoitukseen, reitistöihin ja turvalliseen opastukseen osallistamalla matkailuun liittyvään kaupungin kehitystyöhön eri osa-alueilla.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Olemme matkailun asiantuntijana mukana erilaisissa kokoonpanoissa.	Elinkeinopalvelut Kulttuuripalvelut	Matkailunäkökulma huomioitu
Toteuma 31.12.2024: Matkailu on ollut mukana mm. Kokemäenjoen kunnostamisen hankkeessa Sastamalan edustajana. Matkailu, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä yhdyskuntatekniikka käyvät vuoropuhelua yhteisissä asioissa.		Tila: Toteutunut

Tavoite: Vahvistamme Sastamalan Kirjapääkaupunkiutta.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Kehitämme kirjakorttelikonaisuutta ja selvitämme ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuuksia mm. Herra Hakkaraisen talon remontointiin.	Elinkeinopalvelut Tekninen toimi	Rahoitusmahdollisuudet selvitetty
Toteuma 31.12.2024: Herra Hakkaraisen talon julkisivuremontti toteutettiin kesällä 2023. Näyttelyn ja autopihan korjaukset tehtiin keväällä ja kesällä 2023. Rahoitusmahdollisuudet on selvitetty, eikä ulkopuolista rahoitusta ei ole ollut mahdollista hyödyntää normaaliin peruskorjaukseen. Näyttelyn korjaukset jatkuivat vuonna 2024.		Tila: Toteutunut

Tavoite: Jatkamme alueen kattomarkkinointia ja markkinointiyhteistyötä VisitTampereen kanssa.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Koordinoimme kulttuurikohteiden, tapahtumien ja matkailukohteiden yhteismarkkinointia.	Elinkeinopalvelut Kulttuuripalvelut	Yhteismarkkinoinnin vaikutavuus
Toteuma 31.12.2024: Yhteismarkkinointikampanja on toteutettu alkukesästä maksullisena karkitoimijoiden kesken sekä alueen kattomarkkinointia ympäri vuoden, painottuen kesään ja loma-aikoihin.		Tila: Toteutunut
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Olemme mukana Visit Tampereen markkinointiyhteistyössä mm. DataHub-palvelun kautta.	Elinkeinopalvelut Kulttuuripalvelut	Uudet kanavat käytössä
Toteuma 31.12.2024: Sastamalan uudet matkailusivut avattiin kesäkuussa 2024. Yritysten palvelut tulevat sivuille nimenomaan DataHubin kautta, jolloin ne ovat löydettävissä myös Visit Tampereen ja Visit Finlandin kanavissa.		Tila: Toteutunut

Painopiste 4: Saavutettava Sastamala

Toimiva paikallisliikenne palvelee asukkaiden lisäksi oppilaitoksia ja mahdollistaa opiskelijoiden työharjoittelupaikat paikallisissa yrityksissä. Nopea ja tiheä junayhteys edesauttaa sekä opiskelijoiden että työntekijöiden liikkumista sekä lisää viihtyvyyttä ja alueen vetovoimaa. Nopeat tietoliikenneyhteudet mahdollistavat paikasta riippumattoman työn tekemisen.

Tavoite: Sastamala on kiinteä osa Tampereen työssäkäyntialuetta. Kehittyneet liikenneyhteudet mahdollistavat sujuvan liikkumisen.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Teemme edunvalvontaa valtateiden 11 ja 12 kehittämiseksi. Edistämme osaltamme keskeisten liikenneväylien turvallisuutta ja liikennöitävyyden parantamista.	Kaupungin johto / Tekninen toimi	Käynnistyneet suunnitelmat / toimenpiteet
<p>Toteuma 31.12.2024: Valtatien 11 kehittämiseksi on alueen kuntien ja maakuntien liittojen kesken tehty 2023 selvitys valtatie tilanteesta ja esitetty kehittämistarpeet. Tehtyä materiaalia on toimitettu eteenpäin ja sovittu edunvalvonnan jatkotoimenpiteistä. Vt11 kehittämisselvitystä on laadittu ja vt12 yhteysväliselvitys on valmistunut, kaupungin edustaja on ollut näissä mukana. Vt12 Sastamala-Huittinen välin tievalaistus on pääosin toteutumassa alkuvuonna 2025. Loppuvuonna 2024 myös Vt11 tievalaistuksen toteuttaminen Nokian ja Häijään välillä eteni ja valtio on osoittamassa rakentamiseen määrärahaa vuoden 2025 aikana.</p>		<p>Tila: Osittain toteutunut</p>
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Teemme edunvalvontaa junaliikenteen vuorojen tihentämiseksi joko lähijunaliikennettä käynnistämällä tai kaukojunavuoroja lisäämällä.	Kaupungin johto / Maankäyttö	Liikennevuorojen määrä
<p>Toteuma 31.12.2024: Sastamalan kaupungin tilaama Sastamalan raideliikenteen ja asemansuutujen selvitys valmistui kesäkuussa 2021. Tämä selvitys osoitti lähijunaliikenteen tarpeen ja toteuttamismahdollisuudet. Selvitykseen liittyviä tietoja on jaettu eteenpäin maakunnan ja valtakunnan tasolla. Myös Väylävirasto on aktivoitunut 2022 ja suunnittelee Vammalan aseman osalle merkittäviä parannustoimia (laituripolku ja alikulku), jotka edesauttavat junavuorojen lisäämistä ja lähijunaliikenteen tuloa. Suunnittelu ei kuitenkaan käynnistynyt vielä vuonna 2023. Lähijunaliikenteen toteuttamista myös Rauman suuntaan on suunniteltu ja valmistelussa on Sastamala ollut mukana.</p>		<p>Tila: Osittain toteutunut</p>

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
<p>Parannamme joukkoliikenteen vaikuttavuutta ja saavutettavuutta (esim. palveluliikenne, paikallisliikenne, käyttöoikeussopimukset, markkinaehtoinen liikenne sekä liityntäpysäköinti). Toteutamme uusia reittejä paikallisliikennepilotteina.</p>	<p>Joukkoliikenteestä vastaava</p>	<p>Tehdyt toimenpiteet ja käynnistetyt kokeilut</p>
<p>Toteuma 31.12.2024: Junayhteyspilotti toteutettiin syksyllä 2022 Mouhijärveltä Karkun asemalle, mutta matkustajamäärä jäi hyvin vähäiseksi. Palveluliikennettä on toteutettu koulukuljetusten yhteydessä uuden kilpailutuksen ja sopimuskauden myötä. Paikallisliikenne kilpailutettiin alkuvuonna 2023 ja uusi sopimus tuli voimaan elokuussa 2023. Kilpailutuksessa tavoiteltiin rautatieyhteyksien parantamista, reittien vakioimista ja aikataulujen selkeyttämistä. Käyttöoikeussopimuksissa on otettu käyttöön optioita yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa, jonka kanssa muutenkin on käyty aktiivista vuoropuhelua joukkoliikenteen edistämiseksi. Vammalan rautatieaseman kevyen liikenteen alikulun suunnittelu yhdessä Väyläviraston kanssa on käynnistynyt. Samalla saattoliikenteelle ja liityntäpysäköinnille suunnitellaan alueet rautatien pohjoispuolelle (lisäys Pasi L/ 26.6.24). Vakiovuorot Suodenniemen ja Kiikoisten alueilta Vammalaan ja takaisin on kilpailutettu alkuvuoden 2024 aikana. Nämä vakiovuorot palvelevat erityisesti koululaiskuljetuksia. Loppuvuonna toteutussa kilpailutuksessa ei löytynyt liikennöitsijää Keikyän ja Vammalan välille suunnitellulle vakiovuorolle.</p>		<p>Tila: Osittain toteutunut</p>
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
<p>Varmistamme valokuituverkon kattavuuden neuvottelemalla rakentajien kanssa.</p>	<p>Kaupungin johto / Tekninen toimi yhteistyössä operaattoreiden kanssa</p>	<p>Verkon kattavuus ja toteutetut yhteishankkeet</p>
<p>Toteuma 31.12.2024: Yritysalueiden ja uusien alueiden osalta on toimiva yhteistyö yhdyskuntatekniikan ja Lounean välillä valokuituverkon laajentamiseksi uusille alueille.</p>		<p>Tila: Osittain toteutunut</p>